

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	15
Συμβολισμός	17
Κεφάλαιο 1: Κλειστή Οικονομία – Υπόδειγμα AD-AS	19
1.1 Περίληψη και Σκοπός	19
1.2 Συνολική Ζήτηση (Aggregate Demand – AD)	19
1.3 Συνολική Προσφορά (Aggregate Supply – AS)	22
1.3.1 Ζήτηση Εργασίας	22
1.3.2 Προσφορά Εργασίας	24
1.3.3 AS με Τέλεια Πρόβλεψη (Perfect Foresight Hypothesis)	27
1.3.4 AS με Προσαρμοζόμενες Προσδοκίες (Adaptive Expectations) ..	29
1.4 Γενική Ισορροπία με Τέλεια Πρόβλεψη και Αναλογική Φορολογία	32
1.4.1 Πλήρως Εύκαμπτοι Ονομαστικοί Μισθοί	33
1.4.2 Άκαμπτοι προς τα Κάτω Ονομαστικοί Μισθοί	36
1.4.3 Ακαμψία Ονομαστικών Μισθών και Τιμών	37
1.5 Σχολές Μακροοικονομικής Σκέψης	39
1.5.1 Κλασική Θεωρία	40
1.5.2 Κεϋνσιανή Ανάλυση	41
1.5.3 Νεοκλασική Σύνθεση	43
1.5.4 Μονεταριστική Θεωρία	44
1.5.5 Νέα Κλασική Θεωρία	44
1.5.6 Νέα Κεϋνσιανή Προσέγγιση	46
1.6 Εφαρμογές	47
1.6.1 Ο Δημοσιονομικός Πολλαπλασιαστής Haavelmo και άλλοι Πολλαπλασιαστές	47

1.6.2	Εξαγωγή της Καμπύλης AS	49
1.6.3	Αποτέλεσμα Πλούτου	50

Κεφάλαιο 2: Ανοικτή Οικονομία – Υπόδειγμα Mundell-Fleming 53

2.1	Περίληψη και Σκοπός	53
2.2	Το Υπόδειγμα Mundell-Fleming για μια Μικρή Ανοικτή Οικονομία	53
2.2.1	Ισορροπία στην Αγορά Αγαθών και Υπηρεσιών	54
2.2.2	Ισορροπία στην Αγορά Περιουσιακών Στοιχείων	55
2.2.3	Ισορροπία στον Εξωτερικό Τομέα και Κίνηση Κεφαλαίων (Capital Mobility)	57
2.2.4	Σταθερές Συναλλαγματικές Ισοτιμίες	58
2.2.5	Κυμαινόμενες Συναλλαγματικές Ισοτιμίες	65
2.3	Δημόσιες Δαπάνες και Προσδιορισμός Επιτοκίου	70
2.4	Το Υπόδειγμα Mundell-Fleming για Δύο Μεγάλες Ανοικτές Οικονομίες	72
2.4.1	Αλληλεξάρτηση με Σταθερές Συναλλαγματικές Ισοτιμίες	75
2.4.2	Αλληλεξάρτηση με Κυμαινόμενες Συναλλαγματικές Ισοτιμίες ...	77

Κεφάλαιο 3: Υποδείγματα Ακαμψίας Μισθών 81

3.1	Περίληψη και Σκοπός	81
3.2	Άτυπες Συμβάσεις Εργασίας (Implicit Contracts)	81
3.2.1	Εισαγωγή	81
3.2.2	Θεωρητικό Υπόδειγμα	83
3.2.3	Ύπαρξη Απολύσεων	86
3.3	Αποτελεσματικοί Μισθοί (Efficiency Wages)	90
3.3.1	Εισαγωγή	90
3.3.2	Υπόδειγμα Solow	91
3.3.3	Υπόδειγμα Summers	92
3.3.4	Εφαρμογή: Προοδευτική Φορολογία και Αποτελεσματικοί Μισθοί	96
3.4	Συνδικάτα (Labour Unions) στην Αγορά Εργασίας	99

Κεφάλαιο 4: Ανάλυση Δυναμικής Ευστάθειας και Οικονομική Πολιτική 105

4.1	Περίληψη και Σκοπός	105
4.2	Εισαγωγή	105
4.3	Δυναμική Ευστάθεια με Στατικές Προσδοκίες	106

4.3.1	Βραχυχρόνια Ανάλυση	108
4.3.2	Ευστάθεια	109
4.3.3	Μακροχρόνια Ανάλυση	111
4.4	Δυναμική Ευστάθεια με Προσαρμοζόμενες Προσδοκίες	112
4.5	Δυναμική Ευστάθεια στο Υπόδειγμα Mundell-Fleming	118
4.6	Υπόδειγμα Dornbusch: Υπερακόντιση της Συναλλαγματικής Ισοτιμίας	119
4.6.1	Απρόσμενη και Μόνιμη Νομισματική Επέκταση: Υπερακόντιση της Συναλλαγματικής Ισοτιμίας	125
4.6.2	Απρόσμενη και Μόνιμη Δημοσιονομική Επέκταση	127
4.7	Εφαρμογές	129
4.7.1	Αποθέματα και Δυναμική Ευστάθεια	129
4.7.2	Δυναμική Ευστάθεια στο Υπόδειγμα IS-LM	130
4.7.3	Δυναμική Ευστάθεια και Οικονομική Πολιτική σε Σταθερές Συναλλαγματικές Ισοτιμίες	132
4.7.4	Δυναμική Ευστάθεια σε Σύστημα Διαφορικών Εξισώσεων	137
4.7.5	Δυναμική Ευστάθεια σε ένα Μονεταριστικό Υπόδειγμα	141

Κεφάλαιο 5: Χρηματοδότηση Ελλειμμάτων Προϋπολογισμού, Ευστάθεια και Ρικαρδιανή Ισοδυναμία

5.1	Περίληψη και Σκοπός	145
5.2	Χρηματοδότηση Ελλειμμάτων Κρατικού Προϋπολογισμού	145
5.2.1	Υπόδειγμα Blinder-Solow	145
5.2.2	Κριτικές και Επεκτάσεις του Υποδείγματος Blinder-Solow	154
5.2.3	Βιωσιμότητα Χρέους (Debt Sustainability): Η Περίπτωση της Ευρωζώνης	156
5.3	Ρικαρδιανή Ισοδυναμία (Ricardian Equivalence)	159
5.4	Εφαρμογές	171
5.4.1	Δημοσιονομικός Πολλαπλασιαστής Ισοσκελισμένου Προϋπολογισμού	171
5.4.2	Ρικαρδιανή Ισοδυναμία στο Υπόδειγμα Blinder-Solow	173

Κεφάλαιο 6: Ορθολογικές Προσδοκίες και Χρονική Ασυνέπεια

6.1	Περίληψη και Σκοπός	179
6.2	Εισαγωγή	179
6.3	Ορθολογικές Προσδοκίες σε ένα Νεοκλασικό Υπόδειγμα	180
6.4	Η Κριτική του Lucas	184
6.5	Χρονική ή Δυναμική Ασυνέπεια	186

6.5.1	Πολιτική Διακριτικής Ευχέρειας (Discretionary Policy)	188
6.5.2	Πολιτική Κανόνων (Rules)	191
6.5.3	Διαγραμματική Απεικόνιση και Πολιτική «Εξαπάτησης»	192
6.5.4	Αξιοπιστία	194
6.6	Εφαρμογές	197
6.6.1	Διαταραχές στην AD και Αναποτελεσματικότητα Νομισματικής Πολιτικής	197
6.6.2	Διαταραχές στις AD/AS και Αναποτελεσματικότητα Δημοσιονομικής Πολιτικής	200
6.6.3	Παραγωγικό Κενό και Αναποτελεσματικότητα Νομισματικής Πολιτικής	203

Κεφάλαιο 7: Οικονομική Μεγέθυνση

7.1	Περίληψη και Σκοπός	209
7.2	Εισαγωγή	209
7.3	Εξωγενής Οικονομική Μεγέθυνση: Υπόδειγμα Solow-Swan	211
7.3.1	Η Βασική Μορφή του Υποδείγματος	211
7.3.2	Εξωγενής Τεχνολογική Πρόοδος	218
7.3.3	Σύγκλιση	224
7.3.4	Ανθρώπινο Κεφάλαιο	225
7.4	Ενδογενής Οικονομική Μεγέθυνση: Υπόδειγμα AK	228
7.5	Ενδογενής Τεχνολογική Πρόοδος: Υπόδειγμα Romer	234
7.5.1	Βασικά Χαρακτηριστικά του Υποδείγματος	234
7.5.2	Τομέας Τελικών Προϊόντων	239
7.5.3	Τομέας Ενδιάμεσων Προϊόντων	241
7.5.4	Τομέας Έρευνας	243
7.5.5	Επίλυση του Υποδείγματος	245

Κεφάλαιο 8: Πραγματικοί Επιχειρηματικοί Κύκλοι

8.1	Περίληψη και Σκοπός	251
8.2	Εισαγωγή	251
8.3	Πραγματικά Εμπειρικά Δεδομένα (Stylized Facts)	253
8.4	Η Θεωρία των Πραγματικών Επιχειρηματικών Κύκλων	255
8.4.1	Η Δομή ενός Υποδείγματος Πραγματικών Επιχειρηματικών Κύκλων	256
8.4.2	Διαχρονική Υποκατάσταση στην Προσφορά Εργασίας	259
8.4.3	Επίλυση των Υποδειγμάτων Πραγματικών Επιχειρηματικών Κύκλων	264

8.4.4	Διαγραμματική Ανάλυση μιας Τεχνολογικής Διαταραχής	265
8.4.5	Μέτρηση Τεχνολογικών Διαταραχών: Το Κατάλοιπο του Solow (Solow Residual)	267
8.4.6	Σύγκριση των Αποτελεσμάτων με τα Πραγματικά Εμπειρικά Δεδομένα	269
8.4.7	Διαταραχή στις Δημόσιες Δαπάνες	270
8.4.8	Επιπλέον Επεκτάσεις του Βασικού Υποδείγματος	271
Βιβλιογραφικές Αναφορές		275

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η νέα έκδοση του βιβλίου αυτού αναλύει μια σειρά από σημαντικά ζητήματα της σύγχρονης Μακροοικονομικής Θεωρίας, ενώ ταυτόχρονα αναθεωρεί και επεκτείνει την Α΄ έκδοση, η οποία είχε βασιστεί στις σημειώσεις μου για το μάθημα «Μακροοικονομική Θεωρία ΙΙ» του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης. Και η έκδοση αυτή απευθύνεται σε προπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-ριες Οικονομικών, οι οποίοι/-ες έχουν ήδη διδαχθεί τις βασικές αρχές της Μακροοικονομικής Θεωρίας με τη χρήση περιγραφικής και διαγραμματικής ανάλυσης. Ταυτόχρονα, αποτελεί ένα εισαγωγικό εγχειρίδιο για μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-ριες Οικονομικών. Ακολουθώντας τη λογική της Α΄ έκδοσης, βασίζεται στη χρήση μαθηματικών εργαλείων προκειμένου να περιγράψει και να αναλύσει σημαντικά μακροοικονομικά υποδείγματα που αφορούν τις ακαμψίες των μισθών, τη δυναμική ευστάθεια και την άσκηση οικονομικής πολιτικής, τις προσδοκίες (στατικές, προσαρμοζόμενες και ορθολογικές), τη χρηματοδότηση των ελλειμμάτων του κρατικού προϋπολογισμού και τη σύγχρονη θεωρία των Πραγματικών Επιχειρηματικών Κύκλων. Στη νέα έκδοση έχει προστεθεί ένα κεφάλαιο που αναλύει τα βασικά υποδείγματα (εξωγενούς και ενδογενούς) οικονομικής μεγέθυνσης. Επιπλέον, οι λυμένες εφαρμογές που περιλαμβάνονται στο τέλος ορισμένων κεφαλαίων συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση της δομής και της λειτουργίας των μακροοικονομικών υποδειγμάτων.

Οι ευχαριστίες μου στη Δάφνη Νικολίτσα, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης, σχετικά με τη συμβολή της στη συγγραφή των Κεφαλαίων 3 και 8 (τα οποία αντιστοιχούν στα Κεφάλαια 2 και 7 της Α΄ έκδοσης), παραμένουν. Επίσης, θέλω να ευχαριστήσω τους Παύλο Παπαχριστοφίλου, Έφη Ρουμπούλα, Παναγούλα Κολλιοπούλου και Παναγιώτα Δημοπούλου των Εκδόσεων Πεδίο, χωρίς τη συμβολή των οποίων η νέα έκδοση του βιβλίου δεν θα είχε ολοκληρωθεί.

Μίνωας Κουκουριτάκης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης

ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ

Και στη νέα αναθεωρημένη έκδοση ακολουθείται ο εξής συμβολισμός για τις μερικές παραγωγούς: σε κάθε συνάρτηση της μορφής $y = y(x_1, x_2, \dots, x_n)$, οι μερικές παράγωγοι $\frac{\partial y}{\partial x_1}, \frac{\partial y}{\partial x_2}, \dots, \frac{\partial y}{\partial x_n}$ συμβολίζονται με $y_{x_1}, y_{x_2}, \dots, y_{x_n}$, αντίστοιχα.